

Biztonságos és egészséges munka a digitális korban – az EU-OSHA 2023–2025-ös kampánya

Projekt száma: 07-05-26-SE

2026. június 11-12.

Szervezők: Munkástanácsok Országos Szövetsége

EZA (Munkavállalói Kérdések Európai Központja)

ZÁRÓJELENTÉS

Az Európai Munkavállalói Kérdések Központja (EZA) támogatásával a Munkástanácsok Országos Szövetsége „Biztonságos és egészséges munka a digitális korban – az EU-OSHA 2023–2025-ös kampánya” címmel kétnapos szemináriumot szervezett 2026. június 11-12-én. Az eseményen több, mint 30 fő vett részt, a hazai résztvevők mellett, 13-an érkeztek 8 országból, Albániából, Ausztriából, a Cseh Köztársaságból, Lengyelországból, Litvániából, Németországból, Portugáliából és Szerbiából az ottani szakszervezeti partnereink képviselőiben.

A szeminárium elsődleges célja az volt, hogy felhívja a szakszervezetek figyelmét a digitális technológiák gyors elterjedéséből fakadó új munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi (OSH) kihívásokra, különös tekintettel a munkavállalók biztonságára, egészségére és méltóságára. További cél volt a szakszervezeti tagok és képviselők ismereteinek bővítése a digitális munkakörnyezetekben felmerülő kockázatokról, különös tekintettel a pszichoszociális kockázatokra – mint például az elszigeteltség, a kiégés és az állandó rendelkezésre állás elvárása, amelyek gyakran láthatatlanok maradnak, mégis jelentősen befolyásolják a munkavállalók jólétét. A szeminárium gyakorlati útmutatást adott ezeknek a kockázatoknak a hatékony felismeréséhez, kezeléséhez és megelőzéséhez.

Az előadók a digitalizációból fakadó, a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos kérdések széles skáláját fedték le: a mentális egészség a távmunkában és a digitális munkakörnyezetben; az otthoni munkavégzés egészségügyi és biztonsági következményei; a lekapcsolódáshoz való jog és a digitális munkaidő szabályozása; az automatizálás és a mesterséges intelligencia hatása a munkahelyi biztonságra; a digitális eszközök és a hordható technológiák szerepe a kockázatmegelőzésben; valamint a szakszervezeti fellépés és képviselői stratégiái a digitalizált munkaerőpiacon. Az előadók a téma szempontjából lényeges szakterületek, így például a pszichológia, a munkajog és az igazságügyi foglalkozás-örvostan kiemelkedő szakértői voltak.

Palkovics Imre, a Munkástanácsok Országos Szövetségének leköszönő elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy a szeminárium témája napjainkban időszerűbb, mint valaha. Hangsúlyozta, hogy a technológiai átalakulás csak akkor lehet valóban sikeres, ha annak középpontjában továbbra is a munkavállalók biztonsága, egészsége és méltósága áll.

Zerkovitz Dávid munka szakpszichológus „Digitális munkahelyek és pszichoszociális kockázatok - Új kihívások a munkavállalók mentális egészségére nézve” című előadásában a digitális munkahelyek

elterjedéséhez kapcsolódó kockázatokat mutatta be, külön kitérve a megoldási lehetőségekre. A digitalizáció igényli a rugalmasság és hatékonyság növelését, ugyanakkor mindez fokozza a

munkavállalók túlterheltségét és stressznek való kitettségét, hozzájárul az egyéni kontroll elvesztéséhez, az elszigetelődéshez, a mentális kifáradáshoz és a munka és a magánélet egyensúlyának felbomlásához. Ugyanakkor előadása túlmutatott a problémák ismertetésén, részletesen kitért az egyéni, szervezeti és szabályozási szinten szükséges és lehetséges megoldási lehetőségekre is. Egyéni szinten kiemelte a határhúzás, a regeneráció és a tudatos digitális használat fontosságát, szervezeti szinten a jó munkaszervezés, a támogató vezetés és a kockázatértékelés hasznosságát. Szabályozási szinten elengedhetetlennek nevezte a munkavállalói jogok, az átláthatóság és a lekapcsolódáshoz való jog biztosítását.

Dr. Dudás Katalin, ügyvéd, az Országos Munkavédelmi Bizottság munkavállalói oldalának ügyvivője „A távmunkától a távmunkával járó kockázatokig? - Munkahelyi biztonság az otthoni munkavégzés új keretei között” című előadásában a távmunka munkavédelmi kérdéseit elemezte, rámutatva arra, hogy az otthoni munkavégzés rugalmassága mellett új típusú felelősségi, ergonómiai, munkaszervezési és kockázatértékelési problémák jelennek meg. Kiemelte, hogy bár mára már a hibrid munkavégzés vált standard jelenséggé, a megfelelő munkavédelmi szabályozás és a gyakorlat még nem áll rendelkezésre.

Előadásában röviden ismertette a magyar és az EU jogi keretrendszerét. Bemutatta a távmunkával járó új típusú fizikai, munkaszervezési, szervezeti és rejtett munkavédelmi kockázatokat. Hangsúlyozta, hogy újra kell értelmezni a munkáltatói felelősség fogalmát, hiszen a felelősség nem csökkent, csak átalakult és megosztottá vált. Kijelentette, hogy célzott, érthető és viselkedésformáló kommunikációra van szükség a kockázatokról, mivel a munkavállalók esetében már nincs fizikai jelenlét, így a munkavédelmi képzésnek is digitális formában kell megvalósulnia. Előadásában kitért arra, hogy a kockázatok csökkentése érdekében a következőkre lenne szükség: online munkavállalóknak szóló kampányok; vizuális ellenőrzési listák; minimum standardok kialakítása; ergonómiai alapsomagok összeállítása; digitális munkavédelmi eszközök kialakítása; online kockázatértékelés; e-tanulás keretében megvalósuló munkavédelmi oktatás; kockázatkommunikáció; célzott, személyre szabott üzenetek; „mikrokampányok” (pl. szemvédelem, szünetek); balesetkezelési protokoll távmunkára; hibrid munkavédelmi modell kialakítása.

Előadása záró részében Dudás Katalin ismertette a jól működő távmunka munkavédelem öt pillérét, az ergonómiát, a jogi kereteket, az oktatást, a kommunikációt és a vezetői szerepet. Hangsúlyozta, hogy a jó gyakorlatok közös pontja nem az, hogy több szabályt hoznak, hanem hogy a felelősséget megoszthatóvá és működőképessé teszik egy nem kontrollálható térben.

Dr. Szabó Imre Szilárd, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke, ügyvéd, egyetemi docens „A platform munka és a digitális kor hatása a munkajogra és a munkaügyi kapcsolatokra” című előadásában az atipikus munkaviszonyokra vonatkozó munkajogi szabályozás kérdését járta körül, kitérve az úgynevezett színlelt szerződések problémájára. A platform munkavállalók száma meredeken növekszik, az EU-ban 2022-ben 21,3 millió, 2025-ben 43 millió fő dolgozott ilyen foglalkoztatási jogviszonyban, és számuk az előjelzések szerint 2030-ra eléri majd az 50 milliót. Magyarországon a platform munkások száma jelenleg 700000 fő körül van.

A platform alapú munkavégzés fogalmi definícióinak áttekintése után, az előadó az EU-s, nemzetközi és magyarországi bírósági gyakorlatot mutatta be különböző bírósági döntéseket ismertetve. Ezt követően az előadó ismertette, hogy az Európai Unió milyen válaszokat adott a platform munkavégzéssel kapcsolatos problémákra, így például arra, hogy a jogviszony nem megfelelő minősítése miatt hiányoznak a munkajogi garanciák. A résztvevők betekintést nyertek a platformalapú munkavégzés

munkafeltételeinek javításáról szóló 2024/2831 irányelv tartalmába, kontextusába. Szabó Imre ezt követően az EU Mesterséges Intelligencia Rendelet javaslat és a digitalizációs EU-s keretmegállapodás főbb elveit ismertette gyakorlati példákra is kitérve.

Az előadás legnagyobb érdeklődést kiváltó részében a kollektív munkajogi kihívásokról, a kollektív szerződés és a versenyjog összehasonlításáról esett szó. Az előadó hangsúlyozta, hogy a szakszervezetek egyre inkább felvállalják minden gazdaságilag függő munkavállaló és az önfoglalkoztatók érdekeinek védelmét, és a jogi szabályozás is követi ezt a jelenséget. Magyarországon egyelőre két területen figyelhető meg érdemi szervezkedés: a médiaiparban, illetve az ún. „futárközösségeknél”.

Dr. Nagy Marcell, igazságügyi foglalkozás-orvostan szakértő „Automatizálás és mesterséges intelligencia a munka világában: mit jelent ez a munkavállalók biztonsága szempontjából?” című előadásában a mesterséges intelligencia és automatizálás gyakorlatának 6 területét ismertette. Beszél a biztonság javításának lehetőségeiről, a hagyományos munkavédelem által nem kezelt új kockázatokról és az MI szerepéről az EHS szakemberek tevékenységében, valamint a jogszabályi háttérrel.

Ezt követően 5 konkrét területet említett, ahol az MI és automatizálás egyértelműen pozitív hatással jár a biztonság javítása szempontjából: veszélyes feladatok kiváltása (ahol a robot dolgozik – az ember nem sérülhet); prediktív biztonság (az MI felismeri a veszélyt, mielőtt baleset történe); viselhető eszközök (valós idejű adatok – a munkavállalóról, a munkavállalónak); VR és szimuláció az oktatásban (veszélyes műveletek begyakorlása – minden kockázat nélkül); EHS adminisztráció támogatása (az MI elvégzi a rutint – az ember a szakmai ítéletet hozza). A következő részben a négy új kockázati kategóriáról esett szó, a fizikai kockázatokról, az ergonómiai változásokról, a pszichoszociális kockázatokról és az úgy nevezett deskilling-ről, amikor az ember az ember elveszíti a tudást és a képességet a gép nélküli munkavégzésre.

A jogi és szabályozási háttér ismertetése után az előadó három fő üzenetet fogalmazott meg: Az MI és automatizálás már jelen van nemcsak az iparban, hanem az irodában, az EHS munkában és a munkavédelmi döntésekben is. Így felkészülni rá nem lehetőség, hanem kötelezettség. A mesterséges intelligencia kettős hatással bír, egyszerre kockázat és lehetőség. Végezetül a munkavédelmi szakember szerepe nem csökken, csak változik.

Az első nap végén **Dr. Szabó Imre** foglalta össze az addig elhangzottakat, és kiemelte, hogy a résztvevők nagyon aktívan járultak hozzá a szakmai eszmecseréhez. Hangsúlyozta, hogy a szemináriumon elhangzó előadások egymást kiegészítve, különböző szempontokból kiindulva vizsgálják a témát, lehetővé téve a jelenlegi helyzet árnyalt megértését, és az arra adandó szakszervezeti, érdekképviseleti válaszok adekvát kidolgozását, megvalósítását.

A hivatalos program befejeztét követően a résztvevők vezetett látogatáson vettek részt a Light Art Museum Budapestben, ahol megtekintették a múzeum legújabb, a szeminárium témájához szorosan kapcsolódó „More Than Human” című időszaki kiállítását. A tárlat poszthumán szemlélete az ember, a természet és a mesterséges rendszerek együttélésére irányítja a figyelmet, és így gondolatébresztő kulturális keretet felvázolva mutatja be, hogy miképpen maradhat a technológiai fejlődés felelős, emberközpontú és társadalmilag fenntartható.

A szeminárium második napját **Sigrid Schraml**, az EZA főtitkára nyitotta meg, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a digitalizáció és a mesterséges intelligencia munka világára gyakorolt hatása ma Európa egyik legfontosabb kérdése. Kiemelte, hogy a technológiai fejlődés nem kezelhető pusztán gazdasági vagy technikai kérdésként, mivel az közvetlenül érinti a munkavállalók egészségét,

biztonságát és méltóságát is. Sigrid Schraml kijelentette, hogy Európa nem csupán közös piac, hanem értéközösség is, amelynek alapjai közé tartozik a szolidaritás, a demokrácia, a szociális jogok és a munkavállalók védelme. Mint fogalmazott, számos kérdés nem oldható meg kizárólag nemzeti szinten: szükség van európai együttműködésre, ugyanakkor a nemzeti szintű szociális párbeszédet is meg kell erősíteni. Az EZA főtitkára szerint a szociális párbeszéd megerősítése elengedhetetlen ahhoz, hogy a

digitális átállás és az AI alkalmazása ne a munkavállalók feje fölött, hanem az ő bevonásukkal történjen. Rámutatott arra, hogy az EZA egyik legfontosabb feladata a munkavállalói szervezetek kapacitásépítése, a tapasztalatcsere támogatása és az európai szintű szociális párbeszéd erősítése. Bevezetőjében kitért az EU-OSHA (Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség) 2023–2025-ös kampányára, és röviden ismertette, hogy miképpen lehet nyomon követni az Ügynökség tevékenységét.

A második nap első, a közönség aktív részvételére építő előadását **Christian Sagartz**, az Európai Parlament korábbi képviselője és a burgenlandi tartományi parlament tagja tartotta, aki európai nézőpontból mutatta be a mesterséges intelligencia, az egészségvédelem és a munka jövőjének összefüggéseit, hangsúlyozva, hogy a technológiai fejlődésnek társadalmi felelősséggel és emberközpontú szemlélettel kell párosulnia.

Előadásának bevezető részében elmondta, hogy jelenleg a globális zűrzavar korszakában élünk, ahol Európában egyre inkább eluralkodik a hanyatlástól való félelem. A jelenlegi prosperitás három pilléren alapul: a Kínából származó olcsó termékeken, az olcsó orosz nyersanyagokon és az Egyesült Államok által NATO révén biztosított olcsó biztonságon. Mind a három pillér esetében komoly problémák jelentkeznek, Kína mára már piacvezetővé vált számos ágazatban, az energia jelenleg Európában a legdrágább, és az Egyesült Államok egyre kevésbé kívánja betölteni a világ csendőrének szerepét.

A továbbiakban az előadó ismertette a mesterséges intelligencia általi kihívásokra EU adott válaszokat. Az Európai Unió kockázati modell alapján szabályozza a mesterséges intelligenciát, és betiltotta a magas kockázatú MI applikációkat, így a mesterséges intelligencia alapú társadalmi értékelést, a munkahelyi és iskolai érzelmefelismerést, valamint a valós idejű biometrikus tömeges megfigyelést a nyilvános terekben. Kialakításra kerültek az átláthatósági, dokumentálási, minőségbiztosítási és biztonsági követelmények. Az általános célú mesterséges intelligenciákra vonatkozó szabályokat is bevezettek, így többek között a csevegőrobotoknak mesterséges intelligenciaként kell azonosítaniuk magukat, és kötelező a deepfake-ek, azaz a mesterséges intelligencia által generált képek és videók megjelölése. Végül az előadó kitért a munkavállalói képviselők előtt álló lehetőségekre, a rendelkezésre álló platformokra, hangsúlyozva, hogy pozitív, optimista megközelítésre van szükség.

A szeminárium utolsó, „A lekapcsolódáshoz való jog - Hogyan védhetjük meg magunkat a digitális kizsákmányolástól?” című előadását **Prof. Dr. Kun Attila** tanszékvezető egyetemi tanár tartotta, aki a lekapcsolódáshoz való jog és a munkaidő humanizálásának kérdéseit vizsgálta, rámutatva arra, hogy a digitális munkakörnyezetben a pihenőidő, a magánélet és a mentális egészség védelme egyre fontosabb munkajogi és kollektív érdekképviseleti feladat.

Elsőként a munkaidő autonómiáról beszélt, kitérve a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által definiált méltányos munkaidő koncepció öt pillérére. Ezt követően a Munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelvét ismertette. Az irányelv 13. cikke értelmében a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a munkát egy bizonyos munkaritmus szerint megszervezni kívánó munkáltató vegye figyelembe azt az általános elvet, hogy a munkát az azt végző emberhez kell igazítani. Az irányelv preambuluma kimondja, hogy a munkavállalók munkahelyi biztonságának, higiéniájának és egészségének javítása olyan cél, amely nem rendelhető alá pusztán gazdasági megfontolásoknak.

Ezt követően a magyarországi helyzetet ismertette számos példa bemutatásával. Elmondta, hogy a Munka Törvénykönyve áttételesen rendelkezik a munkaidő humanizálásáról. Az MT előírja, hogy a munkáltató a munkaidőt az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményére, valamint a munka jellegére figyelemmel köteles beosztani, illetve, hogy a munkáltató a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat.

A továbbiakban a lecsatlakozáshoz való jog kérdéséről esett szó. Az előadó ismertette a fogalom különböző meghatározásait, az európai hátteret, és bemutatta, hogy jelenleg mi szerepel az uniós szabályozás napirendjén. Röviden ismertette az egyes tagállami szabályozási környezetet, és bővebben kitért a magyarországi joggyakorlatra. Végül feltette a kérdést, hogy lehetséges-e a munkaidő humanizálása.

A szeminárium tematikája a munka világának jelenlegi talán legfontosabb kihívásával volt kapcsolatos. A munkavégzés gyors digitalizációja mélyrehatóan átalakította a munka szervezésének, végzésének és felügyeletének módját. A távmunka, a platformalapú munkavégzés, a mesterséges intelligencia egyre szélesebb körű használata jellemző, és a digitális felügyeleti eszközök egyre elterjedtebbek. Bár ezek az innovációk rugalmasságot és hatékonyságot biztosítanak, ugyanakkor komoly aggályokat vetnek fel a munkahelyi biztonság és egészségvédelem (OSH) terén, különösen a pszichoszociális kockázatok, a munka és a magánélet közötti határok elmosódása, valamint a digitális egyenlőtlenség új formái tekintetében.

A szeminárium egyrészt az elhangzott informatív, magas szakmai színvonalú és közérthető előadásoknak, illetve a résztvevők aktív és hatékony hozzájárulásának köszönhetően számos kitűzött célját sikeresen megvalósította. Az egyes előadásokat követően élénk vita alakult ki, amelyek során a résztvevők megosztották tapasztalataikat és legjobb gyakorlataikat. Az előadók számos kérdést kaptak, és így lehetőségük nyílt olyan kiegészítő információkat megosztani a résztvevőkkel, amelyek segítségével tovább bővíthették a résztvevők ismereteit, gyakorlati segítséget nyújtva a szakszervezeti képviselőknek és munkabiztonsági és munkaegészségügyi szakembereknek a felkészüléshez és a megfelelő szakpolitikai javaslatok és gyakorlatok kialakításához, összhangban a projekt céljával, vagyis annak biztosításával, hogy a szakszervezetek felkészültek legyenek és aktívan részt vegyenek a digitális átmenetben.

A résztvevők a szeminárium során megtudhatták, hogy hogyan lehet megfelelő figyelmet fordítani a pszichoszociális kockázatokra – mint például az elszigeteltség, a kiégés és a folyamatos elérhetőség elvárása. A szeminárium gyakorlati útmutatást adott ezeknek a kockázatoknak a hatékony felismeréséhez, kezeléséhez és megelőzéséhez. A kétnapos esemény hozzájárult a szakszervezetek kapacitásának erősítéséhez a digitalizációval kapcsolatos munkahelyi egészségvédelmi és munkajogi kérdések kezelése terén.

A szeminárium felépítése és tematikája gyakorlatias és részvételi jellegű megközelítési módra alapult, a digitális korszak biztonságos és egészséges munkavégzéssel kapcsolatos valós kihívásaira és azok megoldásaira összpontosítva. A szakmailag kiemelkedő színvonalú előadások mellett interaktív tapasztalatcserére is sor került, amely lehetővé tette a résztvevők számára, hogy megosszák országos és ágazati tapasztalataikat, azonosítsák a közös kihívásokat, és gyakorlati megoldásokat keressenek. A szeminárium elősegítette a határokon átnyúló párbeszédet, és rávilágított azokra a bevált gyakorlatokra, amelyek különböző kontextusokban is átvehetők vagy adaptálhatók.